

ASS vroeg in beeld

Expertisenetwerk voor ontwikkelingsstoornissen bij het jonge kind

Claudine Dietz
24-11-2017

Een korte introductie

Klinisch psycholoog
Onderzoek vroeg signalering autisme
IMH specialist

Altrecht
Karakter

Observatie / behandelgroep jonge kinderen
Top expertise centrum infants

Stuurgroep
Bestuur

Project “Toverfluit”
Landelijk Netwerk Autisme Jonge Kind

Toverfluit – stuurgroep

Landelijk Netwerk
Autisme Jonge Kind

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

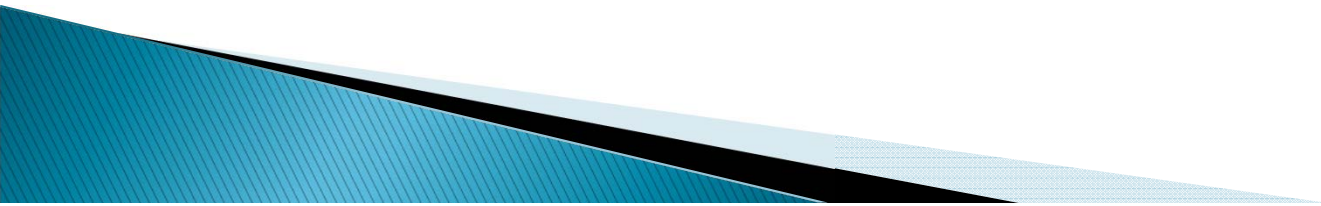
's Heeren Loo

Doelstelling:

- Vroegere signalering
- Betere diagnostiek
- Versnelling zorg

Waarom is vroege herkenning ASS belangrijk?

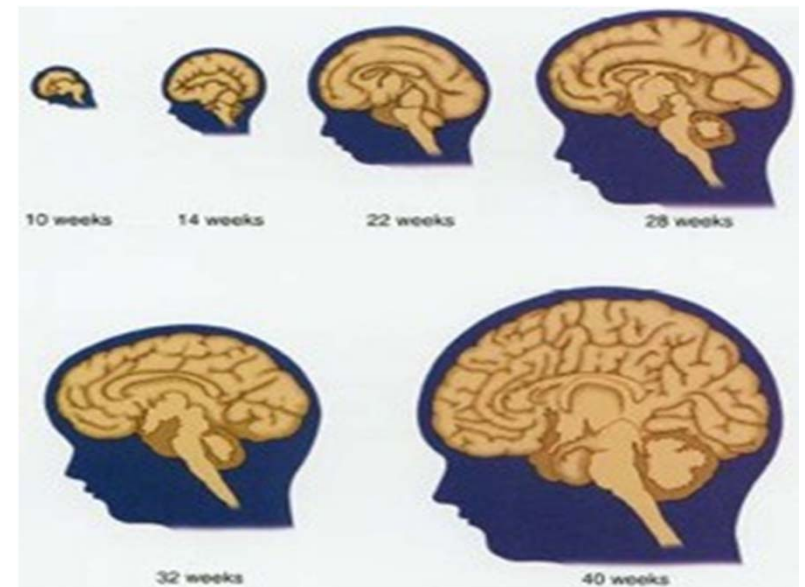
Waarom is vroege herkenning ASS belangrijk?

- ▶ Voorkomen verstoorde ouder-kind relatie
- ▶ Voorkomen (gedrags) problemen
- ▶ Creëren optimale leefomgeving (balans uitdaging/ gevoeligheid)
- ▶ Minder stress bij kind en gezin
- ▶ Voorkomen shopping

Waarom is vroege herkenning ASS belangrijk?

- Plasticiteit van de hersenen < 3 jaar
- Brein blijft voortdurend in ontwikkeling
- Het brein zoekt actief relevante informatie

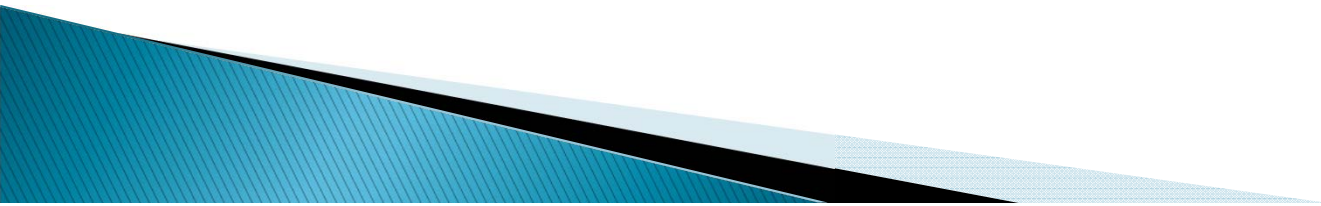

Nadeel vroege herkenning?

- Etikettering
 - ▶ Het “beeld” is nog niet helder, risico vals-positief
 - ▶ Prognose stellen onbetrouwbaar
- ▶ Moe je wel een diagnose stellen?

- Hoe goed herkennen we ASS bij jonge kinderen?

De weg naar hulp is lang en met omwegen

- Eerste zorgen voor 2^e jaar
 - ▶ Diagnose jaren later

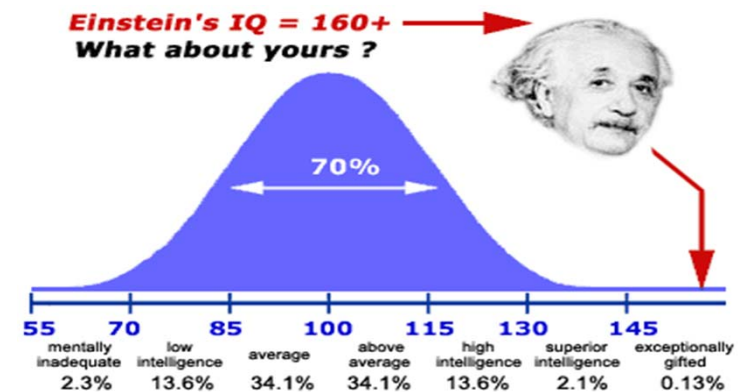
Vroeg herkenning kan eerder, sneller, beter

- ▶ Eerder (gemiddelde vertraging van 3 jaar)
 - ▶ Sneller (meerdere hulpverleningstrajecten voordat ASS wordt herkend)
 - ▶ Beter (eerst “foutieve” diagnose)
-
- ▶ Rapport Vanuit autisme bekeken, 2015

ASS slechter herkend bij ontwikkelingsretardatie

- ▶ De meeste kinderen met ASS hebben gemiddelde intelligentie
- ▶ 30 % heeft naast ASS mentale retardatie: $IQ < 70$

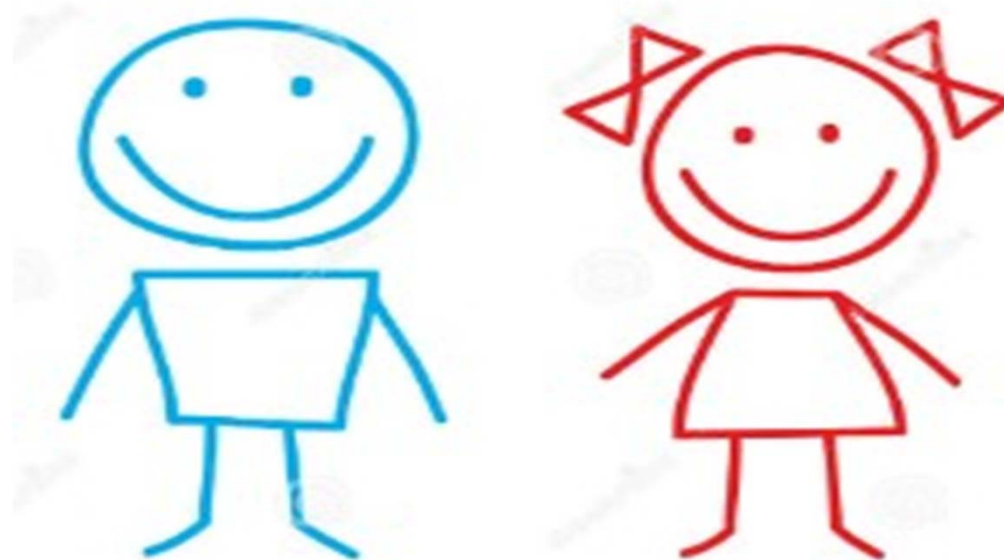
ASS slechter herkend bij allochtone kinderen

- ▶ Ondervertegenwoordiging ASS bij Turkse en Marokkaanse kinderen
- ▶ Bias anonieme vignetten
- ▶ Bron Begeer 2009

ASS slechter herkend bij meisjes

- ▶ Ratio jongens: meisjes 4: 1

ASS slechter herkend bij a-specifieke kenmerken

- Eerste zorgen bij jonge kinderen zijn vaak a-specifiek
 - Huilen
 - Onzindelijkheid
 - Eetproblemen
 - Slaapproblemen
 - Gedragsproblemen
 - Achterblijvende taal
 - Ontwikkelingsachterstand
 - Motorische problemen
- Deze kinderen zijn wel in zorg, soms bij diverse hulpverleners, achterliggende problematiek wordt relatief laat herkend

ASS slechter herkend bij subtiele kenmerken

- Eerste zorgen bij jonge kinderen zijn vaak subtiel
 - Ouders maken zich nog geen of weinig zorgen
 - Ouders zijn afwerend voor verder onderzoek, willen geen label
 - Neiging bij professional ontwikkeling af te wachten

Which label would you rather have?

- Casuïstiek

Casus Stella, subtiele kenmerken

- Meisje, 2 jaar
- Ouders maken zich weinig zorgen
- Jeugdarts ziet alarmsignalen
- Ouders twijfelen over de noodzaak verwijzing GGZ

Lacht niet naar anderen

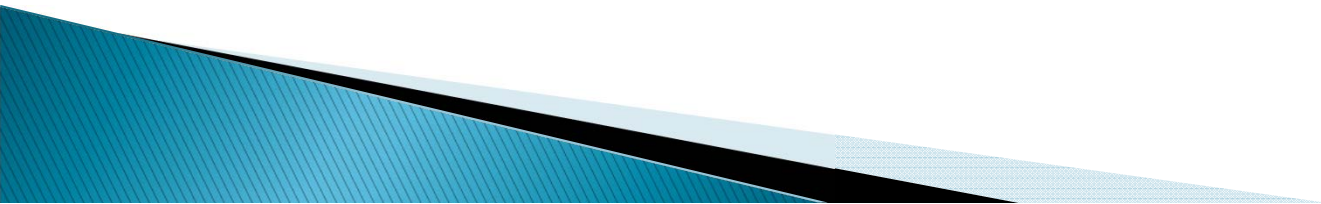
Geen interesse in anderen

Reageert niet op aanspreken

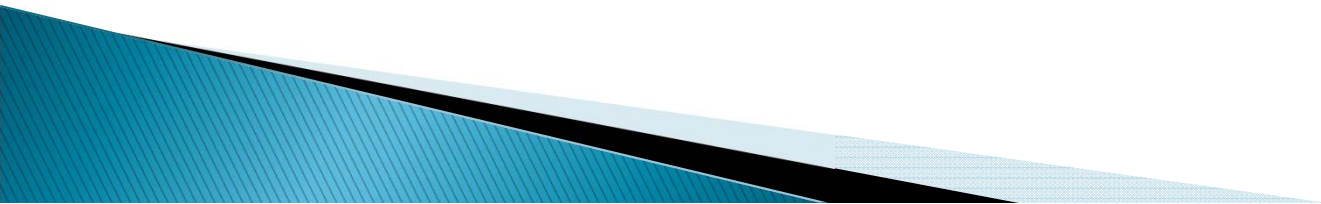
Leren vanuit de sociale omgeving

- Filmpje Stella
- Ter vergelijking een filmpje van twee jonge kinderen zonder autisme

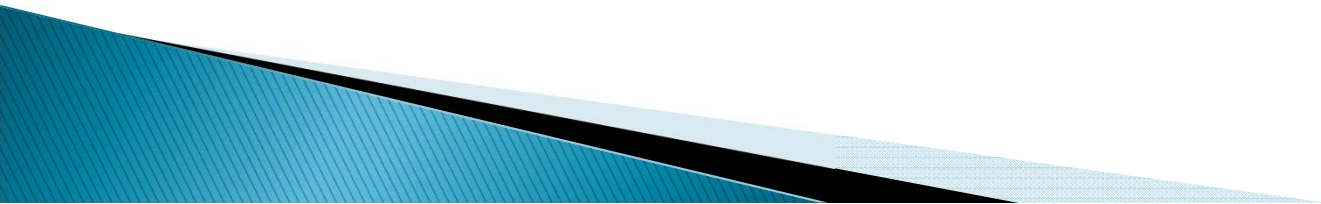
Het verhaal van Maarten, a-specifieke kenmerken

(foto Maarten als baby)

Kennismaking met Maarten

(foto Maarten als kleuter)

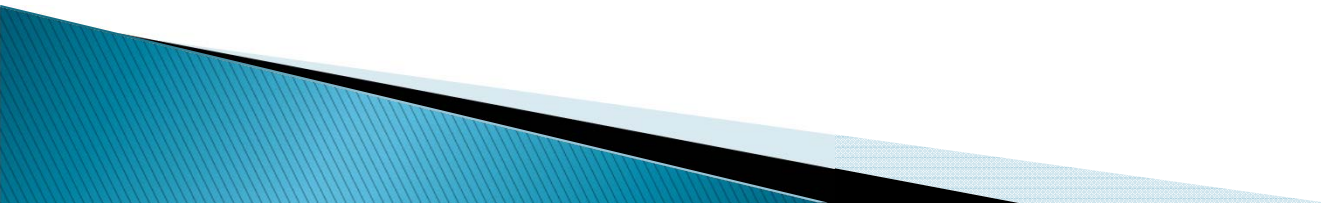

Casus Maarten en Stella

- ▶ Verschillen
 - Veel/ weinig zorgen
 - ▶ Overeenkomsten
 - Ambivalentie ten aanzien van hulpverlening
 - Risicovolle ontwikkeling
 - Leren te weinig uit de sociale omgeving
- Maarten: sterke geneigdheid de wereld hetzelfde te houden
 - Stella: zelfbepalendheid, gaat ervaringen aan op eigen voorwaarden

Project de Toverfluit

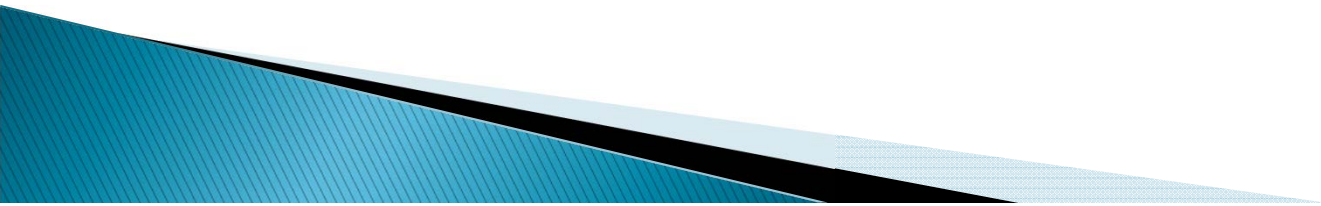
Doelstelling

Versnelling en verbetering van zorg

1. Verbeteren van vroeg signalering
Scholing jeugdartsen/ verpleegkundigen, informatie voor ouders
2. Vroeg interventie bij hoog risico kinderen
Samenwerking tussen jeugdgezondheidszorg en S-GGZ
3. Verbetering diagnostiek
Multidisciplinaire expertise teams

Betere signalering ASS

JGZ-RICHTLIJN ASS

Prof. dr. Ina van Berckelaer

NAVIGATIE
UITLEG

START

E-LEARNINGMODULE
VROEGSIGNALERING ASS

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

Brabbelt niet – 12m

Geen interesse in anderen – 12m

Licht niet naar anderen – 2m

Reageert niet op aanspreken – 12m

Maakt geen gebaren – 12m

Geen functioneel gebruik woorden – 15m

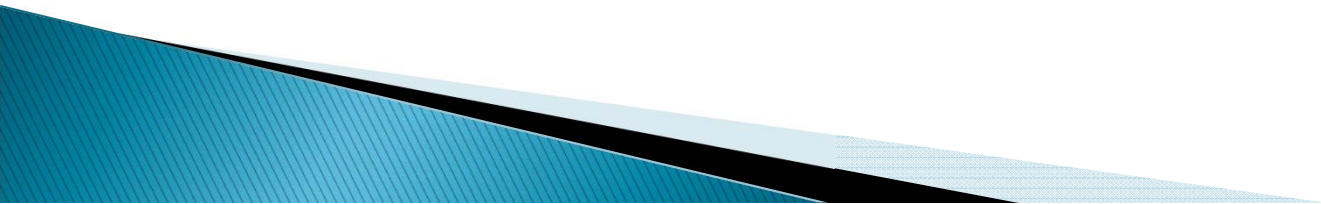
Geen spontane 2-woord zinnen – 24m

Verlies vaardigheden iedere leeftijd

Vroegere interventie

Vroeg Interventie: ontwikkelingskansen optimaal

- Focus op *ontwikkelingsstimulering* ipv diagnostiek
- Lichte interventie *eigen omgeving* ipv GGZ
- *Personalized*
- Blended e-learning
- Gerichte stimulering op *kenmerken* (niet op ASS)
- Indien nodig *snellere toeleiding* naar GGZ

DANK U WEL VOOR UW AANDACHT

Met dank aan

Stella en haar ouders
Maarten en zijn ouders

Professionals aangesloten bij

Landelijk Netwerk Autisme Jonge kind
Stuurgroep Toverfluit
Stichting Papageno
NVA
Altrecht
Karakter
'S-Heeren Loo

Landelijk Netwerk
Autisme Jonge Kind

's Heeren Loo

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter